

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор _____ Л.В. Шевченко
_____ 2023 рік

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Комунального загальноосвітнього навчального закладу

I-III ступенів

«Навчально-реабілітаційний центр № 6» м. Києва

на 2023-2024 навчальний рік

12 клас

Схвалено
на засіданні педагогічної ради
(протокол № 1 від 28.08.2023р.)

Пояснювальна записка

Комунальний загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів «Навчально-реабілітаційний центр №6» м. Києва (далі Центр, НРЦ).

Освітня програма навчально-реабілітаційного центру - закладу загальної середньої освіти ІІІ ступеня для дітей з особливими освітніми потребами окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392

Комунальний загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів «Навчально-реабілітаційний центр №6» м. Києва у 2021-2022 навчальному році працюватиме за Типовою освітньою програмою для спеціальних закладів загальної середньої ІІІ ступеня дітей з особливими освітніми потребами (затверджений наказом МОН від 22.07.2020р. № 944)

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість, взаємозв'язки окремих предметів, факультативів;
- очікувані результати навчання учнів, пропонований зміст окремих предметів, логічну послідовність їх вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів для 12-го класу - 1120 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти ІІІ ступеня для дітей з особливими освітніми потребами. (Додаток 1)

Навчальний план містить загальний обсяг рекомендованого навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, а також передбачає години на корекційно-розвиткові заняття, факультативи.

Навчальний план Навчально-реабілітаційного центру №6 для дітей з особливими освітніми потребами (діти з порушенням слуху) складено відповідно до академічного рівня змісту освіти. Навчальний час рівномірно розподілений між окремими предметами. Основними напрямками диференціації навчання є розширення вивчення окремих предметів, доповнення інваріантної складової навчальних планів додатковими предметами та курсами за вибором учнів, факультативами. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня Історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист Вітчизни».

Вивчення базового предмета «Фізика і астрономія» здійснюватиметься як один предмет за програмою авторського колективу під керівництвом Ляшенка О.І.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології»). За рахунок додаткових годин Навчального плану, збільшено кількість тижневих годин на вивчення базових предметів: «Українська мова», «Українська література», «Математика», факультатив українська жестова мова.

У старшій школі для дітей з особливими освітніми потребами курс «Захист Вітчизни» викладається з метою підготовки молоді до забезпечення власної безпеки у надзвичайних ситуаціях мирного та воєнного часу. Заняття з курсу «Захист Вітчизни» проводяться протягом навчального року.

У спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами години з фізичної культури враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за №410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»).

Навчальні плани спеціальних закладів загальної середньої освіти III ступеня для дітей з особливими освітніми потребами обов'язково включають години корекційно-розвиткових занять, зміст яких спрямований на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти. Вибір курсів з корекційно-розвиткової роботи у старшій школі визначається навчально-реабілітаційним центром відповідно до контингенту в межах передбачених годин «Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови». Корекційно-розвиткові заняття проводять спеціалісти закладу освіти: учитель-дефектолог.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-ти денним навчальним тижнем (32 години).

Очікувані результати навчання відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою (і рідною - у разі відмінності, українською жестовою)	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словник.</p> <p>Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух (за допомогою американської дактильної абетки), зміст автентичних текстів; читати та розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно (за допомогою дактильної абетки), письмово, за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови (української жестової мови) та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії (у тому числі альтернативні засоби спілкування) відповідно до різних потреб.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, жестівники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математич задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного</p>

		<p>судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, (в тому числі за допомогою української жестової мови) національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську</p>

		культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання; окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека і сталий розвиток	Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань, економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення результатів навчання.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма сформована на основі Типової освітньої програми схвалена педагогічно радою навчально-реабілітаційного центру та затверджена директором.

Директор НРЦ №6

Л.В. Шевченко

М.П.

Навчальний план
для 12-го класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей
з порушеннями слуху (навчання українською мовою)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		Всього
		12	
Базові предмети			
Українська мова		2	2
Українська література		2	2
Зарубіжна література		1	1
Іноземна мова		2	2
Історія України		1.5	1.5
Всесвітня історія		1	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)		3	3
Біологія і екологія		2	2
Географія		1	1
Фізика і астрономія		4	4
Хімія		2	2
Фізична культура		2	2
Захист Вітчизни		1	1
Вибірково-обов'язкові предмети			
Інформатика		1	1
Технології		1	1
Разом		26,5	26,5
*Корекційно-розвиткові заняття Розвиток слухо-зоро- тактильного сприймання мовлення та формування вимови		2	2
Додатковий час на поглиблене вивчення предметів: українська мова зарубіжна література факультатив: українська жестова мова Корекційно-розвиткові заняття		2 0,5 1 2	2 0,5 1 2
Разом		5,5	5,5
Гранично допустиме навантаження на учня (без врахування корекційно- розвиткових занять)		32	32
Всього		34	34

Директор НРЦ №6

Л.В. Шевченко

М.П.

Навчальний план
для 12-го класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей
з порушеннями слуху (навчання українською мовою)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		Всього
	11	12	
Базові предмети			
Українська мова	2	2	4
Українська література	2	2	4
Зарубіжна література	1	1	2
Іноземна мова	2	2	4
Історія України	1,5	1,5	3
Всесвітня історія	1	1	2
Громадянська освіта	2	--	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	6
Біологія і екологія	2	2	4
Географія	1,5	1	2,5
Фізика і астрономія	3	4	7
Хімія	1,5	2	3,5
Фізична культура	2	2	4
Захист Вітчизни	1	1	2
Вибірково-обов'язкові предмети			
Інформатика	1	1	2
Технології	1	1	2
Разом	27,5	26,5	54
*Корекційно-розвиткові заняття Розвиток слухо-зоро- тактильного сприймання мовлення та формування вимови	2	2	4
Додатковий час на поглиблене вивчення предметів:			
українська мова	1	2	3
зарубіжна література	0,5	0,5	1
факультатив: українська жестова мова	1	1	2
Корекційно-розвиткові заняття	2	2	4
Разом	4,5	5,5	10
Гранично допустиме навантаження на учня (без врахування корекційно-розвиткових занять)	32	32	64
Всього	34	34	68

Директор НРЦ №6
М.П.

Л.В. Шевченко